

KÖVETKEZŐ SZÁMUNKBÓL

Kantaridintolvajok

A természetjárók által is ismert, hőlágyhúzófélek közé tartozó műmükével leginkább a tavaszi napokban találkozhatunk. A szerencsésebb túrázók a sötét, gyakran kék színű rovarokon vöröslő potyautasokat, bíborbogarakat is megpillanthatnak.

Titkok, meglepetések, felfedezések

A hazai szecessziós építészet egyik legszebb épületét, a több mint százhusz éves Iparművészeti Múzeumot „a cigánybárok házána” nevezte megnyitásakor, 1896-ban Ferenc József. A múzeum egy átfogó felújításon esik át, a műtárgyak elszállítására a vége felé tart. Egy ilyen gazdag múltú épületnél mindig adódnak meglepetések...

Mi volt előbb, a tyúk vagy a tojás?

Bolondos kérdés április elsejére... De tényleg! Miből kelt ki az első tyúk, ha nem volt tyúk, amelyik megtojja? Szerencsére abban a korban élünk a Földön, amikor a tyúk már létezik, és nem nekünk kell eldönteniük, hogy a fajkialakulásának menetében a szemünk előtt kapirgáló példány már tyúk, vagy még csak tyúk-ös, és csak a tojása lesz tyúk, azaz abból kel ki az első tyúk.

A háttapon

Cirkumpoláris

Bolygónk tengely körüli forgásának következtében a Földi megfigyelő számára látszólag minden egyes nap egy teljes fordulatot tesz az égbolt. A Nap kel és nyugszik, akárcsak minden olyan égbolton található csillag, ami látszólag nem a Sarkcsillag (Polaris) környezetében szemlélhető. A Föld forgástengelye nagyjából a Sarkcsillag felé mutat, ezért ezen a területen nem kel és nem nyugszik egyetlen csillag sem, hanem csak „körbejárja” az égi pólust: cirkumpoláris csillagoknak nevezzük.

Ez a jelenség nagyszerű témát biztosít egy fényképész számára. Az asztrotájkép manapság egyre népszerűbb műfaj, ahol valamilyen földi célpont kerül megörökítésre a csillagos égbolttal. Az ilyen képeket teszi dinamikusabbá az, ha úgynevezett csillagíves képet készít a fotográfus. A felvételhez elengedhetetlen egy stabil állvány és egy olyan fényképezőgép, amely képes hosszú záridővel is (pl. 20-30 perces expozíció), de sokkal célszerűbb, ha mindezt jóval több, rövidebb expozíciós idejű felvétellel próbáljuk elérni. Utóbbi esetben sokkal több csillagot tudunk rögzíteni, és ha esetleg nem kívánt fény jut az objektívünkbe néhány másodperc erejéig, akkor nem a 30 perces munkánk vész kárba, hanem csak az adott felvételtől kell megszabadulni.

A publikált kép egy diófa alá helyezett állványról készült, 60 darab 60 másodperces felvétel kombinálásával. A Sarkcsillagot kitakarja a fa legdominánsabb elágazása, ezzel olyan hatást keltve, mintha a fa körül forognának a csillagok. A felvétel feldolgozása a kifejezetten csillagíves felvételekhez ajánlott StarStaX szoftverrel készült.

Kép és szöveg: MAJZIK LIONEL

ÉLET ÉS TUDOMÁNY A TUDOMÁNYOS ISMERETTERJESZTŐ TÁRSULAT HETILAPJA

Főszerkesztő: **Gözon Ákos** • Szerkesztőség: 1088 Budapest, Bródy S. u. 16. • Titkársági telefon: 327-8950 • Szerkesztőségi irodavezető: Czuczka Éva • E-mail: eltud@eletestudomany.hu • Postacím: TIT 1431 Budapest, Pf. 176 • Honlap: <http://www.eletestudomany.hu> • Lapunk megtalálható a Facebookon is • Kiadja: Tudományos Ismeretterjesztő Társulat • Felelős kiadó: Piróth Eszter, a TIT Szövetségi Iroda igazgatója • Postacím: 1431 Budapest, Pf. 176 • Nyomdás: Pauker Nyomda • Felelős vezető: Vörtes Gábor • Index: 25 245 • ISSN 0013-6077 (nyomtatott) • ISSN 1418-1665 (online) • MagyarBrands és Magyar Örökség-díjas hetilap • Tudományos Tanácsadó Testület: Almár Iván, Antalóczy Zoltán, Bencze Miklós, Bod Péter Ákos, Botos Katalin, Csányi Vilmos, Csépe Valéria, Falus András, Forgács Iván, Freund Tamás, Grétsy I. Ászló, Hámosi József, Herczeg János, Juhász Árpád, Kemner István, Króó Norbert, Makara D. Gábor, Maros László, Hóó Csaba, Sölyom László, Szabó Miklós, Szalay Péter, Szentgyörgyi Zsuzsanna, Szörényi I. Ászló, Takács I. Ászló, Társai Zsuzsanna, Vámos Tibor, Varga Benedek, Vásárhelyi Tamás • Rowavezetők: Albert Valéria (földtudományok, mezőgazdaság), Papp Csilla (történelem), Tegzes Mária, Szoucs Ádám (aktuális), Pásztor Balázs (kóma, izéka, informátika), Lóócz I. Lóócz, Nyerges Gyula (csillagászat) • Irvezésszerkesztő: Kess Nemészkóó Zsuzsanna • Címlap és nyomdai előkészítés: I. Áváó Tamás • Minden jog fenntartva! • A meg nem rendelt fényképekért és kéziratokért nem vállalunk felelősséget • Flóózetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt. Postacím: 1900 Budapest Flóózetésben megrendelhető az ország bármely postáján, a hirlapok közbeszélőknél, www.posta.hu/webshopban (<https://eshop.posta.hu/storofront/>), e-mailen a hirlapelozetes@posta.hu címen, telefonon 06-1-767-9262 számon, levélben a MP Zrt. 1900 Budapest címen. Külföldre és külföldön előfizethető a Magyar Posta Zrt. nál a webshopban (<https://eshop.posta.hu/storofront/>), 1900 Budapest, 06-1-767-9262, hirlapelozetes@posta.hu továbbá személyesen a postahelyeken és a közbeszélőknél. • Megvásárolható a LAPKER árusítóhelyein. Lapunk korábbi számai megvásárolhatók a szerkesztőségben is.

Az Élet és Tudomány a Nemzeti Kulturális Alap, a Nemzeti Tehetség Program, az Emberi Erőforrások Minisztériuma, az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő és a Magyar Művészeti Akadémia támogatásával jelenik meg.

Cirkumpoláris

nka
Nemzeti Kulturális Alap

